

Informacje na temat

Prowadzenia pojazdów po amputacji kończyny dolnej

**(Information about Driving after lower limb
amputation – Polish)**

WestMARC

Ośrodek Mobilności i Rehabilitacji w Szkocji Zachodniej
(West of Scotland Mobility and Rehabilitation Service)

1. Chcę znowu zacząć prowadzić pojazd – czego muszę się dowiedzieć?

Jazda samochodem po amputacji wymaga zmiany nawyków kierowcy. Trzeba mieć pewność, że kierowca po amputacji może być w stanie zachować kontrolę nad pojazdem. Zaleca się omówić ewentualny powrót do prowadzenia pojazdów z lekarzem pierwszego kontaktu (GP).

Prowadzenie pojazdu mechanicznego po drodze bez zachowania właściwej kontroli nad nim stanowi wykroczenie (ustawa o ruchu drogowym 1991).

Aby uzyskać specjalistyczną poradę w tym zakresie zalecamy skontaktować się ze **Szkocką Służbą ds. Badania Zdolności Prowadzenia Pojazdów** (*Scottish Driving Assessment Service*) w szpitalu Astley Ainslie Hospital w Edynburgu, pod numerem telefonu 0131 537 9192. Służby te mogą również umożliwić indywidualny test przeprowadzany w dostosowanym samochodzie.

2. Jak skontaktować się z DVLA, aby poinformować o amputacji?

Osoby po amputacji, które pobierają lekcje jazdy lub ponownie podejmują kierowanie pojazdem są **prawnie zobowiązane powiadomić o amputacji urząd DVLA** (*Driver and Vehicle Licensing Agency* – Urząd Rejestracji Kierowców i Pojazdów). Najlepiej zrobić to na piśmie. Można również pobrać właściwy formularz dotyczący stanu zdrowia kierowcy na stronie DVLA (www.gov.uk/government/organisations/driver-and-vehicle-licensing-agency) lub wypełnić go bezpośrednio w sieci.

3. Czy należy powiadomić firmę ubezpieczeniową i czy wpłynie to na wysokość składek?

Przed podjęciem jazdy należy poinformować firmę ubezpieczeniową o amputacji, o modyfikacji pojazdu jak i o ograniczeniach prawa jazdy.

Zatajenie niepełnosprawności może unieważnić roszczenia z tytułu polisy ubezpieczeniowej.

Niektóre firmy ubezpieczeniowe mogą podnieść wysokość składek, ale warto porównać wyceny z różnych firm. Ustawa o równości (*Equalities Act 2010*) ma na celu zapobieganie przesadnie wygórowanym składkom. Informacje o firmach ubezpieczeniowych, które specjalizują się w polisach dla kierowców niepełnosprawnych można uzyskać w Szkockiej Służbie ds.

Badania Zdolności Prowadzenia Pojazdów.

4. Czy można uzyskać pomoc finansową na poczet kupna samochodu lub w celu wprowadzenia w nim modyfikacji?

Pomoc finansowa dostępna jest dla osób, które otrzymują:

- Podwyższoną stawkę renty dla niepełnosprawnych (*Disability Living Allowance – D.L.A.*)
- Podwyższoną stawkę świadczenia na rzecz niezależności osób niepełnosprawnych (*Personal Independence Payment – P.I.P.*)
- Dodatek do renty dla weteranów na rzecz mobilności (*War Pensioners Mobility Supplement – W.P.M.S.*) lub
- Świadczenie dla personelu sił zbrojnych na rzecz niezależności (*Armed Forces Independence Payment – A.F.I.P.*).

Powyższe świadczenia upoważniają do udziału w programie Motability.

Dalsze informacje można znaleźć na stronie www.motability.co.uk

Program Motability oferuje następujące korzyści:

- Dodatek do zasiłku na rzecz mobilności pobierany jest na poczet kosztu wynajmu samochodu.
- Nowy samochód co 3 lata.
- Zwolnienie z opłat podatku drogowego i ubezpieczenia pojazdu.
- Bezpłatna pomoc drogowa.

Ulgi:

- Osoby otrzymujące podwyższoną stawkę renty dla niepełnosprawnych lub świadczenia na rzecz niezależności osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się o zwolnienie od podatku drogowego pod warunkiem, że pojazd jest wyłącznie do użytku własnego.
 - Nowe pojazdy mogą być wolne od podatku (przed dostawą), jeśli zostały dostosowane do użytku przez niepełnosprawnego kierowcę.
 - Karty parkingowe (*Blue Badge*) są dostępne w miejscu zamieszkania i oferują zwolnienie z opłat parkingowych dla osób niepełnosprawnych.
- Dalszych informacji udzieli urząd miasta lub terapeuta zajęciowy.

W razie braku zasiłków:

Jeśli pacjent nie kwalifikuje się do powyższych świadczeń, będzie musiał pokryć koszty pojazdu lub modyfikacji z własnej kieszeni. Można również zwrócić się o pomoc do organizacji charytatywnych. Niektóre z nich oferują zasiłki na cel adaptacji pojazdów.

Charity Choice – strona internetowa z funkcją wyszukiwania organizacji charytatywnych oferujących pomoc finansową.

Numer tel.: **020 7324 2365** **www.charitychoice.co.uk**

Turn2Us – strona internetowa dla osób w kłopotach finansowych:
www.turn2us.org.uk

Zawiera również funkcję wyszukiwania organizacji charytatywnych oferujących pomoc finansową.

5. Odjęto mi prawą nogę – co muszę wziąć pod uwagę?

Zalecamy pojazd z automatyczną skrzynią biegów, który posiada sterowanie ręczne lub pedał gazu na lewą nogę. Należy skontaktować się z DVLA w sprawie prawa jazdy na samochody z automatyczną skrzynią biegów.

Sterowanie ręczne:

- Sterowanie ręczne pozwala ręcznie obsługiwać gaz i hamulec.
- Sterowanie ręczne zaleca się osobom z problemami krążenia lub czucia w lewej stopie.
- **Stanowczo zaleca się** lekcje jazdy u zatwierdzonego instruktora. **Porady** specjalisty będą niezbędne.
- Sterowanie ręczne to jedyna możliwość dla osób po amputacji obu kończyn.

Lewostronny pedał gazu

- Pedał gazu zostaje przeniesiony na lewą stronę pedału hamulca.
- Taka modyfikacja pozwala na przenoszenie pedału gazu do pierwotnej pozycji w celu normalnej jazdy. Jest to szczególnie przydatne, jeśli inni członkowie rodziny używają tego samego samochodu.
- Potrzeba czasu, aby się przyzwyczaić (kierowcy mają silny odruch używania sprzęgła i kontrolowania gazu lewą nogą, co grozi wciśnięciem pedału gazu w razie nagłego hamowania).
- Zaleca się pobranie lekcji jazdy u zatwierdzonego instruktora w zmodyfikowanym samochodzie, przed podjęciem decyzji.
- **Opcja ta nie jest dostępna** dla osób z problemami krążenia lub ograniczeniem czucia (np. neuropatia).

6. Odjęto mi lewą nogę – co muszę wziąć pod uwagę?

Zalecamy pojazd z automatyczną skrzynią biegów.

Prowadzenie pojazdu z ręczną skrzynią biegów i obsługiwanie sprzęgła używając protezy lewej nogi nie jest zalecane, ponieważ:

- W razie problemów z używaniem protezy, nie będzie można prowadzić pojazdu.
- Brak czucia uniemożliwia zorientowanie się, że proteza ześliznęła się ze sprzęgła na pedał gazu, czy też zaklinowała się pod innym pedałem.

7. Czy mam jakiś inny wybór, jeśli nie chcę używać pojazdu z automatyczną skrzynią biegów?

Dostępne są sprzęgła operowane przyciskiem, sprzęgła półautomatyczne i sprzęgła ze wspomaganiem, choć wymagają porady specjalisty. Zachęcamy do skontaktowania się ze Szkołą Służbą ds. Badania Zdolności Prowadzenia Pojazdów.

Jeśli kierowca ma jedynie prawo prowadzenia pojazdów automatycznych, adaptując pojazd z ręczną skrzynią biegów należy koniecznie usunąć pedał sprzęgła.

8. Co należy wziąć pod uwagę przy wyborze samochodu?

- Automatyczna skrzynia biegów to często najbezpieczniejsze rozwiązanie dla osób po amputacji.
- Łatwość wsiadania i wysiadania z samochodu z założoną protezą lub bez.
- Wysokość samochodu w odniesieniu do poziomu wózka inwalidzkiego.
- Próg drzwi lub możliwość przełożenia przez niego protezy.
- Zakres dostosowania fotela, np. jak daleko można go odsunąć, czy konieczne są dłuższe prowadnice, itp.
- Wystarczająco dużo miejsca na protezę w zagłębieniu na pedały lub pod kierownicą w przypadku protezy uda.
- „Wypróbuj zanim kupisz”. Należy sprawdzić praktycznie wsiadanie i wysiadanie z samochodu przed jego nabyciem.

- Sposób chowania wózka i akcesoriów wspomagających w bagażniku.
- Samochody z nadwoziem hatchback często mają wysoki bagażnik, który utrudnia wkładanie i wyjmowanie wózka inwalidzkiego. Kierowca musi rozważyć, czy potrafi zachować równowagę wymaganą do złożenia wózka i schowania go do bagażnika.
- Paliwo – z jakich technik trzeba korzystać, aby zatankować pojazd.

9. Uwagi końcowe

Po amputacji zaleca się pobranie lekcji jazdy u zatwierdzonego instruktora w zmodyfikowanym samochodzie. Pozwoli to przećwiczyć i przystosować swoje umiejętności do zmodyfikowanego pojazdu. Lekcje jazdy u zatwierdzonego instruktora pozwalają również zademonstrować swoje umiejętności osobie niezależnej.

10. Informacje dodatkowe

Dalsze porady dotyczące prowadzenia pojazdów dla osób po amputacji dostępne są na stronie www.rica.org.uk/content/motoring-after-amputation

Załączniki

- 1. Lokalne szkoły nauki jazdy oferujące samochody zmodyfikowane**
- 2. Warsztaty oferujące modyfikacje w Szkocji**

Niniejsza ulotka stanowi jedynie zbiór ogólnych porad. Kierowca ma prawny obowiązek upewnić się, że jest w stanie zachować pełną kontrolę nad pojazdem.

Niniejsza ulotka stanowi jedynie zbiór ogólnych porad.

Dane kontaktowe

Adres:

WestMARC,
Queen Elizabeth University Hospital
1345 Govan Road,
Glasgow G51 4TF

Godziny otwarcia:

Od poniedziałku do piątku 08:30 – 16:30

Numer telefonu: 0844 811 3001

Od poniedziałku do piątku 8:45 – 16:15

Adres poczty elektronicznej: westmarc@ggc.scot.nhs.uk

Autorstwa Szkockiej Grupy Terapii Zajęciowej dla Osób po Amputacji (*Scottish Occupational Therapy Amputee Group*)

Protetyka i terapia zajęciowa w ośrodku Westmarc

Kwiecień 2018

Załącznik nr 1

Szkocka Służba ds. Badania Zdolności Prowadzenia Pojazdów

Numer tel.: 0131 537 9192

Szkoły nauki jazdy oferujące samochody automatyczne i zmodyfikowane w Strathclyde

Baxter School of Motoring 21 Bowling Green Road Strathaven Lanarkshire ML10 6DR Nr tel.: 0800 731 2720 Mail: baxterdrivingschool@hotmail.co.uk Strona internetowa: www.baxterdrivingschool.co.uk Dział na terenie: Lanarkshire i całego Glasgow	Nissan Micra z automatyczną skrzynią biegów i wspomaganiem kierownicy (3 pojazdy) (Chętnie instalujemy proste urządzenia adaptacyjne w samochodzie dostarczone przez ucznia, np. gałka do kierownicy, poszerzona dźwignia kierunkowskazu, itp.) Instruktorzy mężczyźni i kobiety, samochody z automatyczną skrzynią biegów (uaktualniono w październiku 2019)
British School of Motoring (BSM) (Alastair Ward) Glasgow Nr tel.: 08457 276 276 (ogólnokrajowy numer do BSM) Komórka: 07830 333213 (Alastair Ward) Mail: aliward1971@live.co.uk Strona internetowa: www.bsm.co.uk Dział na terenie: Glasgow, do części południowej	Peugeot 308 z automatyczną skrzynią biegów i wspomaganiem kierownicy Do wyboru: • Praworęczna dźwignia hamulca i gazu • Gałka do kierownicy lub ramię • Lewe, prawe kierunkowskazy • Lewostronny pedał gazu • Uchwyt hamulca ręcznego w kształcie litery T • Moduł podczerwieni do obsługi funkcji dodatkowych (uaktualniono w październiku 2019)

British School of Motoring (BSM) (Tom Byles) Hamilton Komórka: 07889 019892 Mail: t.byles@btinternet.com Strona internetowa: www.bsm.co.uk Działa na terenie: Północ i południe rejonu Lanarkshire, wschodni i północny rejon Glasgow: Hamilton, Motherwell, Airdrie, Cumbernauld, East Kilbride, Uddingston, Blantyre, Coatbridge i East End w Glasgow.	Peugeot 308 z automatyczną skrzynią biegów i wspomaganiem kierownicy Do wyboru: • Praworęczna dźwignia hamulca i gazu • Gałka do kierownicy lub ramię, uchwyt lizakowy • Lewe, prawe kierunkowskazy • Lewostronny pedał gazu • Automatyczny hamulec ręczny • Moduł podczerwieni do obsługi funkcji dodatkowych z gałką, uchwytem lizakowym • poduszki (uaktualniono w październiku 2019)
British School of Motoring (BSM) (Gerry Anderson) Kilmarnock Komórka: 07903 246005 Mail: gerald.anderson1@btopenworld.com Działa na terenie: Większość rejonu Ayrshire. Chętnie prowadzimy lekcje w pojeździe klienta, o ile posiada ubezpieczenie.	Peugeot 308 z automatyczną skrzynią biegów i wspomaganiem kierownicy Do wyboru: • Praworęczna dźwignia hamulca i gazu • Gałka do kierownicy, uchwyt lizakowy • Lewe, prawe kierunkowskazy • Lewostronny pedał gazu • Uchwyt hamulca ręcznego w kształcie litery T • Moduł blue tooth do obsługi funkcji dodatkowych • Dodatkowe lusterka • Przedłużenia pedałów (uaktualniono w sierpniu 2019)

Jim Campbell Driving School 273 Greenrigg Road Cumbernauld G67 2PN Nr tel.: 01236 612016 Komórka: 07862 213825 Dział na terenie: Glasgow, Airdrie, Coatbridge itd.	Kia Rio z automatyczną skrzynią biegów Gałka do kierownicy. Oferuje także lekcje w samochodzie z ręczną skrzynią biegów. (uaktualniono w październiku 2019)
Beetle Driver Training (John Campbell) Rosewood Park Hamilton ML3 9HR Komórka: 07825 168300 – o ile możliwe, proszę wysłać SMS-a Mail: beetledrivertraining@gmail.com Dział na terenie: centrum miasta Glasgow, East End, Shotts, East Kilbride, Lanark itd.	VW Beetle Sport z automatyczną skrzynią biegów Gałka do kierownicy uaktualniono w 2019)
British School of Motoring (Thomas Marmion) Glasgow G72 7DR komórka: 07729 612336 Mail: thomasmarmion@btinternet.com Dział na terenie: całego Glasgow oraz w rejonach ML3; 4; 5	Peugeot 308 z automatyczną skrzynią biegów, pojazd klienta • Ręczne sterowanie • Lewostronny pedał gazu • Gałka do kierownicy • Moduł odbiornika podczerwieni do sterowania wtórnego • Lusterka wklęsłe • Przedłużacz hamulca ręcznego • Kłapa do przesiadania, uchwyt ułatwiający wysiadanie (uaktualniono w lipcu 2019)

Largs School of Motoring (Kenneth Muir) 22 St Andrews Drive Bridge of Weir PA11 3HS Nr tel.: 01475 674880 0845 230 4880 Komórka: 07914 014177 Mail: info@lsmdriving.com Działa na terenie: Largs, Ayr, Irvine, Kilbirnie, Beith, Dalry, Greenock, Saltcoats, Ardrossan, West Kilbride, Fairlie (i w okolicach)	Kia Picanto z automatyczną skrzynią biegów Gałka do kierownicy (uaktualniono w lipcu 2019)
Anchor School of Motoring (Marie Tomlinson) Carlisle Nr tel.: 01228 522366 Działa na terenie: południowo-zachodniej Szkocji, w tym Dumfries	Renault Captur z automatyczną skrzynią biegów • Lewostronny pedał gazu • Ręczne sterowane przyspieszanie na przycisk z hamulcem na wcisk (nie posiada już układu gaz-hamulec na dźwignię) • Obręcz gazu na kierownicy hamowanie ręczne na przycisk (prawo lub lewostronne) • Moduł podczerwieni do obsługi funkcji dodatkowych • Gałka do kierownicy (uaktualniono w styczniu 2019)

Harvey's School of Motoring (Peter Harvey) Paisley Nr tel.: 01505 814823 Komórka: 07774 139080 Mail: harveyssom@btinternet.com Dział na terenie: Paisley, Elderslie, Johnstone, Barrhead	Nissan Note z automatyczną skrzynią biegów Gałka do kierownicy (uaktualniono w czerwcu 2019)
Daniel Cameron Driver Training Nr tel.: 01536 530918 07920 004026 Strona internetowa: www.danielcameron.co.uk Dział na terenie: Ayrshire, np. Kilmarnock, Irvine, Troon, Ardrossan itd.	Ford Fiesta z automatyczną skrzynią biegów (w chwili obecnej brak modyfikacji, ale rozważa tę możliwość). (uaktualniono w marcu 2020)

Choć staramy się zawrzeć tutaj informacje aktualne, Szkocka Służba ds. Badania Zdolności Prowadzenia Pojazdów nie popiera ani nie poświadcza jakości dostawców lub kosztów usług wymienionych powyżej. Nie ponosimy odpowiedzialności wobec żadnej osoby wynikającej z korzystania lub polegania na informacjach tutaj zawartych.

Załącznik nr 2

Szkocka Służba ds. Badania Zdolności Prowadzenia Pojazdów (*Scottish Driving Assessment Service*)

Numer tel.: 0131 537 9192

Specjalistyczne warsztaty w Szkocji oferujące adaptacje pojazdów

Legenda: **1** (sterowanie ręczne), **2** (zaawansowane podstawowe sterowanie ręczne), **3** (ułatwione sterowanie, hamulce, pedały), **4** (adaptacje hamulca ręcznego, biegów, sprzęgła), **5** (obsługa funkcji dodatkowych), **6** (zaawansowane rozwiązania obsługowe na zamówienie), **7** (fotele - poduszki), **8** (fotele obrotowe obsługiwane ręcznie), **9** (zasilane podnośniki, fotele obrotowe), **10** (podnośniki do wózków inwalidzkich), **11** (podwójny hamulec)

P L Mobility Bonnybridge Industrial Estate, Murnin Road, Bonnybridge, Stirlingshire FK4 2BW 01324 562240 enquiries@plmobility.com www.plmobility.org	1 2 3 4 5 6	7 8 9 10 11
Car Controls Limited 07968 073955 harry@carcontrols.co.uk www.dualcontrolsglasgowco.uk	11	
Allied Mobility 230 Balmore Road, Glasgow G22 6LJ 0141 336 3211 info@alliedmobility.com www.alliedmobility.com	1 2 3 4 5	6 8 9 10

Techmobility Scotland 21 High Street East, Anstruther, Fife KY10 3DG 01333 313932 murray@techmobilityuk.com www.techmobilityuk.com	1 2 3 4 5	6 7 8 9 10
City Mobility 46a Seafield Road, Inverness IV1 1SG 01463 250850 info@city-mobility.co.uk www.city-mobility.co.uk	1 2 4 5 6	7 8 9 10 11
George Cowan Vehicle Conversions 17 Hilton Road, Cowdenbeath KY4 9EJ 07900 216496 gcvcon@aol.com	1 2 4 5 10	
Adaptmobility Auldhill Road, Bridgend, Linlithgow EH49 6NH 01506 834733/ 07826 110452 Mail: dav7958@aol.com Web: www.adaptmobility.me.uk	1 2 3 4 5	8 9 10

The Adaptation Installation Company (AIC) / Autochair Ltd Unit 10, 91 Bermont Street, Glasgow G41 1LU ☎ 01592 655460 ✉ info.glasgow@taic.co.uk 💻 https://taic.co.uk/ (www.autochair.co.uk)	1 7 2 8 3 9 4 10 5 11 6
AJN Adaptions 39 Forrest Street, St Andrews KY16 8HR ☎ 07977 150465 ✉ ajnadaptions@gmail.com 💻 www.ajnadaptions.co.uk	1 10 2 11 4 5 6

Choć staramy się zawrzeć tutaj informacje aktualne, Szkocka Służba ds. Badania Zdolności Prowadzenia Pojazdów nie popiera ani nie poświadcza jakości dostawców lub kosztów usług wymienionych powyżej. Nie ponosimy odpowiedzialności wobec żadnej osoby wynikającej z korzystania lub polegania na informacjach tutaj zawartych.

